

Verlag

statencommissie

Verlag van de **openbare** vergadering van de Commissie Bestuur, gehouden in de Louise de Colignyzaal van het Provinciehuis te Middelburg op 27 januari 2017 van 9.00 tot 13.15 uur

Voorzitter:	H.J. van Geesbergen
Aanwezig zijn de (plv.) leden:	C.W. Bierens, V.L. Bosch M.J. Faasse,, T. van Gent, R.M. Haaze, J.A.M. van Hertum, J.L. Kool-Blokland, G.D. Roeland, J.M. van Stel, G. van Unen, J. van de Velde, A.G.M. Veraart, J.H. Verburg, A.L. van 't Westeinde en W. Willemse
Tevens zijn aanwezig:	J. de Bat (GS) en M.E. Trimpe (commissiegriffier)
Afwezig zijn de leden:	C.M. Hurkens, P.C.A. de Milliano-van den Hemel, R. Muste, A. Pijpelink en G.W.A. Temmink

1 Opening en mededelingen van de voorzitter

De voorzitter meldt de afwezigen en hun eventuele vervanging.

2 Vaststellen agenda

De agenda wordt vastgesteld.

3 Informatie-uitwisseling

De heer Verburg (CU) licht kort het verslag van de Scheldemondraadvergadering van 7 december 2016 toe. Er zijn ontwikkelingen vanuit de Vlaamse nationale overheid, die van invloed zullen zijn op de samenwerking.

De heer De Reu (GS) geeft aan dat de rol van de Vlaamse provincies uitgekleeft wordt door decentralisatie van taken. Steden krijgen grotere bevoegdheden. In de Scheldemondraad worden de deelnemers regelmatig over de voortgang en gevolgen geïnformeerd.

3.1 Vast terugkerend agendapunt: IPO

De heer De Reu (GS) deelt mee dat het IPO-bestuur na de verkiezingen aan de Kabinetsformateur een aanbod rondom een aantal thema's wil doen vanuit de provincies. Spreker zal dit aanbod toezenden aan PS om vervolgens in deze commissie te bespreken, en eventueel wensen en bedenkingen in te brengen. Er is gekozen om te focussen op de omgevingsvisie en energietransitie. Verder is de gang van zaken rond het Provinciefonds geëvalueerd, waarover vorige week in de Tweede Kamer is gedebatteerd. Het IPO is niet blij met de actie van Zeeland, en het college beraadt zich daar hoe naar het bestuur te reageren.

De heer De Bat (GS) vult aan dat in de vorige periode over de herverdeling is besloten, met name om de schommelingen door het te grote aantal parameters te verminderen. Doordat het geen directe gevolgen voor de uitkeringen mocht hebben, heeft Zeeland een nadeel door het wegvallen van de DELTA-dividenden. Zeeland heeft aangegeven wel met het model in te stemmen, maar niet op dit punt. De aanbiedingsbrief en de brief van Zeeland zijn gezamenlijk aangeboden; daarna is de Zeeuwse brief heen en weer geschoven tussen de verschillende ministeries. De nu ingediende en door de minister ontraden motie behelst een nieuwe verdeling binnen drie jaar. Compensatie tot dat moment is een probleem.

De heer Bierens (VVD) vraagt of de provincie te naïef is geweest in de voorrondes?

De heer De Reu (GS) geeft aan dat de verdeling steeds onderwerp van discussie is geweest. Het nieuwe model is beter, maar houdt dus geen rekening met de weggevallen dividenden. De andere

provincies begrijpen het probleem, maar zijn niet bereid Zeeland tegemoet te komen. Het gaat om een bedrag van vijf à tien miljoen euro per jaar. Dit punt is ook onderdeel van het rapport van de commissie-Balkenende, maar ook hier zijn nog geen goede ontwikkelingen te zien.

Mevrouw Van Unen (SP) vraagt of het college een oproep doet op Zeeuwse fracties met vertegenwoordigers in de Tweede Kamer om de motie te steunen? Klopt het dat het om een bedrag tot 90 miljoen euro kan gaan?

De heer De Bat (GS) geeft aan dat de motie oproept om met het IPO in gesprek te gaan t.b.v. een oplossing voor Zeeland. Tot ongeveer 2014 ontving Zeeland nog dividend, maar het te compenseren bedrag voor de komende jaren is jaarlijks maximaal tien miljoen euro. Ondersteuning van de motie is zeker gewenst. De heer De Reu (GS) zal initiatief nemen om de verdeling hoe dan ook in het IPO-bestuur opnieuw aan de orde te stellen.

De heer Van de Velde (SGP) vraagt waarop de komende periode wordt ingezet. Hoe kan worden vooruitgelopen op de aanpassing over twee jaar?

De heer De Bat (GS) stelt vast dat de VVD-motie recht doet aan de uitspraak van de Raad voor de financiële verhoudingen. Binnen twee jaar moet er een plan van aanpak zijn. De positie van de provincie Zeeland moet ook op andere tafels terecht komen. De heer De Reu (GS) wijst erop dat dit opnieuw in het IPO-bestuur aan de orde komt.

Mevrouw Van Unen (SP) vraagt of de Staten hierover horen.

De heer De Bat (GS) geeft aan dat de inzet bekend is. Ondersteuning door andere Kamerfracties is zeker wenselijk.

De heer Verburg (CU) vraagt zich af of er geen andere afspraak met de provincies gemaakt kon worden. De heer De Reu (GS) antwoordt dat de commissie-Jansen de opdracht had een nieuw model te maken zonder herverdeeffecten. Het enige kritiekpunt is de verrekening van de overige eigen inkomsten

3.2 Mededelingen van gedeputeerden: geen.

3.3 Vragen van commissieleden over het nieuws van de dag: geen.

3.4 Andere vragen van commissieleden over onderwerpen die niet op de agenda staan: geen.

4 Gelegenheid om in te spreken

Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.

5.1 Brief GS van 17 januari 2017 over verkoop DELTA Retail door DELTA NV - 17000962

De voorzitter licht toe dat de commissie wensen of bedenkingen kenbaar kan maken aan het college. Deze wensen en bedenkingen kunnen via het verslag van de commissie worden genoteerd, maar ook via een conceptbrief met wensen en bedenkingen, ter besluitvorming op 10 februari a.s. door Provinciale Staten.

De heer Willemse (50PLUS) uit zijn zorgen over de verkoop van DELTA Retail aan een private equity, want dergelijke bedrijven zijn erop uit om snel winst te maken. Voor de werkgelegenheid is dit geen goed vooruitzicht. Spreker neemt aan dat dit goed is onderzocht, want zijn fractie wil zoveel mogelijk werkgelegenheid voor Zeeland behouden.

De heer Verburg (CU) heeft de indruk dat er niet veel keus is. Het voorstel ziet er op zich wel goed uit. Is het mogelijk een extra voorwaarde toe te voegen, namelijk de mogelijkheid tot terugkoop door de oorspronkelijke aandeelhouders bij een change of control binnen vijf jaar?

Mevrouw Van Unen (SP) geeft aan de wensen en bedenkingen door PS te willen laten vaststellen. Spreekster vindt het een bijzonder moeilijke afweging. Er wordt een winstgevend onderdeel verkocht waar we niets voor terugzien. Garanties voor werkgelegenheid blijken vaak een wassen neus te zijn, de OR heeft ervoor gekozen daarover geen afspraken te maken.

De heer Roeland (SGP) sluit aan bij de zinsnede in de brief dat het een verstandig besluit is om tot verkoop over te gaan, hoe triest ook. Aan de verkoop wordt een aantal waarborgen verbonden. Is het niet nodig dat de statuten op zo kort mogelijke termijn worden aangepast? DELTA NV kan wel instemmen met de voorwaarden, maar het is wel het beste om dit op de juiste wijze voor 1 juli 2017 in een statutenwijziging neer te leggen.

De heer Bierens (VVD) heeft gemengde gevoelens bij het voorstel. Er lijken een goede koper en een goede prijs te zijn, maar er zijn geen garanties voor de toekomst.

De heer Verburg (CU) vraagt of de heer Bierens (VVD) wel extra garanties zou willen formuleren.

De heer Bierens (VVD) is van mening dat daarvoor de onderhandelingen weer moeten worden geopend. Dat vindt hij niet wenselijk. De heer Faasse (ZL) vult aan dat garanties geld kosten, en boterzacht zijn.

De heer Bierens (VVD) geeft vervolgens aan dat deze verkoop een stap in een rij is. De grip van de aandeelhouders moet via de statutenwijziging uiterlijk op 1 juli gerealiseerd zijn. De positieve adviezen van de COR en AFM neemt hij hierin mee. Behoud en mogelijk uitbreiding van werkgelegenheid vindt zijn fractie belangrijk. De opbrengst zal grotendeels benut worden om verliezen op te vangen, en liquiditeit te behouden. De volgende stappen zullen waarschijnlijk nog dit jaar zijn, en daar willen de aandeelhouders op een goede manier bij betrokken zijn.

De heer Van Hertum (PvdA) brengt in dat zijn fractie werkgelegenheid van het grootste belang vindt, en de mening van de COR hierin laat prevaleren. Commerciële activiteiten vindt zijn fractie ook niet passen bij de publieke aandeelhouder. De nieuwe aandeelhouder waarborgt werkgelegenheid. Is het college niet bevreesd dat de aandeelhouders uiteindelijk met alleen de verlieslatende onderdelen blijft zitten? Draagt het bij aan de totaaloplossing? Spreker informeert naar de strekking van een passage over de verkoop c.q. achterblijven van gereguleerde onderdelen. Hoe staat het met de voorgenomen verkoop van Enduris?

De heer Veraart (D66) wijst erop dat er geen sprake meer is van een totaaloplossing, maar meer van het beperken van de schade. De commissie moet zich nu beperken tot het indienen van wensen en bedenkingen.

De heer Van Hertum (PvdA) wijst op de werkgelegenheid voor de werknemers van DELTA, wat voor zijn fractie het belangrijkste punt van de totaaloplossing is.

Mevrouw Van Unen (SP) krijgt de indruk dat de PvdA-fractie de ernst van deze zaak onvoldoende inziet.

De heer Van Hertum (PvdA) constateert dat beide fracties de werkgelegenheid als meest belangrijke punt zien. Wordt met het vonnis een oplossing voor de kerncentrale verwacht?

De heer Veraart (D66) benadrukt dat de aandeelhouders iets over de scenario's mogen zeggen. Aan Provinciale Staten is het om wensen en bedenkingen in te brengen. Het vragen om heropenen van onderhandelingen is in strijd met goed aandeelhouderschap. Wat nu voorligt lijkt een redelijke prijs betaald door een redelijke aandeelhouder. Een jaar geleden was dit nog het 'horror'-scenario! Er is nu wel kans op een goed perspectief voor het bedrijf, en het rendement kan worden verhoogd door efficiency. Het schrikbeeld is dat de koper het bedrijf oppoetst, en met schulden beladen weer verkoopt. Dat hebben de Zeeuws aandeelhouders in het verleden ook gedaan. Over een paar jaar weten we pas hoe het uitpakt.

Mevrouw Van Unen (SP) wijst erop dat met de verkoop van Indaver de holding schuldenvrij is gemaakt.

De heer Bierens (VVD), mevrouw Kool-Blokland (CDA) en de heer Roeland (SGP) bestrijden de stelling van de heer Veraart (D66).

De heer Veraart (D66) is van mening dat voorzichtig moet worden omgesprongen met meningen over EQT, wetende dat het bedrijf eningen heeft moeten afsluiten om dividend uit te keren.

De heer Roeland (SGP) vraagt of de heer Veraart (D66) de indruk heeft dat commissiebreed aan de koper wordt getwijfeld?

De heer Veraart (D66) refereert naar de opmerkingen van de heer Willemse (50PLUS) en heer Verburg (CU), die kijken naar de mogelijkheid om de aandelen weer terug te kopen wanneer EQT er snel afstand van doet. De D66-fractie vindt het een goede koper, die goed voor het bedrijf kan zijn. De heer Van Hertum (PvdA) vraagt de heer Veraart (D66) of zijn fractie de voorliggende verkoop de beste optie vindt. De heer Veraart (D66) beaamt dat, in het licht van het niet meer mogelijk zijn van de totaaloplossing.

De heer Faasse (ZL) wijst erop dat een wederinkoopbeding – als dat er zou zijn – ook betaald moet kunnen worden.

De heer Bosch (PVV) brengt in dat zijn fractie positief tegenover dit voorstel staat, mede omdat de COR positief heeft geadviseerd. De koers van het bedrijf PZEM is terughoudend en intereënd. Wat vindt het college hiervan? Een eventuele terugkoop vindt zijn fractie ook wel een reële vraag. Verder stemt hij in met de door het college gestelde aanvullende voorwaarden.

Mevrouw Kool-Blokland (CDA) constateert dat de verkoop van winstgevende onderdelen helaas een noodzakelijke stap is geworden voor de overleving van het bedrijf. Haar fractie hecht aan het geheel van stappen om het verband te blijven zien. De voorgestelde verkoop van DELTA Retail lijkt voor de werkgelegenheid de beste keus te zijn, maar op de lange termijn is dat niet in te schatten. De opbrengst wordt gebruikt als buffer om los te komen van de rating. Spreekster benadrukt dat het niet in een bodemloze put moet vallen: de aandeelhouderswaarde blijft belangrijk. Op de vraag van de heer Roeland (SGP) hoe zij staat tegenover het vastleggen van de bevoegdheden van de aandeelhouders via een statutenwijziging geeft spreekster aan het van belang te vinden dat rechten en verantwoordelijkheden goed worden neergelegd, zo mogelijk op 1 juli 2017. Het veranderen van statuten is immers een tijdrovend proces.

De heer Van 't Westeinde (GL) deelt mee dat zijn fractie vraagtekens stelt bij de overname door een private equity. Een andere koper zoals een ander energiebedrijf had voor hem meer in de rede gelegen. Spreker betreurt het dat DNV zo wordt uitgekleeft en hij maakt zich zorgen over de toekomst.

Binnen hoeveel tijd is het geld weer verdampt? Het onderwerp dient in de Statenvergadering aan de orde te komen. De volgende stap is de verkoop van Enduris, en het is voor de GL-fractie onverteerbaar als ook die opbrengst verdampt. Spreker zou graag zien dat voor Enduris een strategie wordt voorzien om het netwerkbedrijf om niet te verhangen, ook al zou dat Paulianeus handelen betekenen.

De heer Bierens (VVD) vindt dat het netwerkbedrijf niet persé in overheidshanden hoeft te zijn. Vindt de GL-fractie dat de aandeelhouders geld moeten vrijmaken om Enduris te kopen?

De heer Van 't Westeinde (GL) geeft aan dat om niet of tegen boekwaarde de voorkeur heeft. Eerder is gesproken over garantstelling, of een aandeel van een ander energiebedrijf. Er is geen totaaloplossing meer mogelijk, want de kerncentrale blijft een blok aan het been. Op de vraag van de heer Roeland (SGP) geeft hij aan dat de GL-fractie het belangrijk vindt dat met een statutenwijziging de gewijzigde verhouding van aandeelhouders en bedrijf goed wordt vastgelegd.

Mevrouw Schönknecht-Vermeulen (GS) antwoordt dat in de brief het eindresultaat van de onderhandelingen is neergelegd. De aandeelhouders staan nu voor de beoordeling of dit resultaat goed genoeg is. Er is inderdaad geen garantie dat de werkgelegenheid behouden blijft, maar er is veel aandacht aan gegeven dat het zo veel mogelijk geborgd wordt. Het retail-bedrijf zelf wordt wel beter van deze verkoop. Het college zal bij DELTA aangeven welke punten de provincie van belang zijn. Op een nader vraag van de heer Van Hertum (PvdA) geeft spreekster aan dat een betere garantie qua werkgelegenheid invloed heeft op de verkoopprijs. De voorgelegde verkoop is een verstandige keus.

Mevrouw Van Unen (SP) zet vraagtekens bij de aandeelhouderswaarde bij deze verkoop.

Mevrouw Schönknecht-Vermeulen (GS) geeft aan dat met een hogere opbrengst meer verliezen van het overblijvende PZEM-bedrijf gedekt worden. Extra voorwaarden stellen is niet mogelijk, en in de aandeelhoudersstrategie is immers opgenomen dat commerciële activiteiten niet bij de overheid horen. De PZEM blijft verlieslatend, en dat gat moet zo klein mogelijk worden gemaakt tot 2033. De uitspraak van het Hof wordt in de zomer verwacht en is te laat voor deze verkoop en splitsing.

Spreekster heeft gemerkt dat de medewerkers bij het DELTA Retail blij zijn met deze verkoop. Per 1 juli ontstaat een ander bedrijf. Aanpassing van de statuten kan niet zonder juridisch advies waartoe gisteren in de aandeelhouderscommissie is besloten. Het gaat immers om de voorwaarden en de risico's die de aandeelhouders in hun verdere besluitvorming lopen en het moment waarop is eveneens van belang. Zij komt hier voor 1 juli op terug.

De heer Bierens (VVD) merkt in de commissie een voorkeur voor aanpassing van de statuten per 1 juli 2017. Kan zij tijdig met het advies komen?

De heer Veraart (D66) adviseert in het oog te houden met welk doel de statuten gewijzigd moeten worden.

Aanpassing per 1 juli is volgens mevrouw Kool-Blokland (CDA) niet haalbaar, maar zij wil graag inzicht in het proces en de te nemen stappen voor deze statutenwijzigingen.

De heer Roeland (SGP) wijst erop dat als de wijziging te lang duurt het doel niet meer gehaald kan worden. Hier moet prioriteit aan worden gegeven!

Mevrouw Schönknecht-Vermeulen (GS) geeft aan dat het overblijvende bedrijf een structuur-NV kan blijven, en de gereedschappen moet krijgen die passen bij het bedrijf maar ook bij de verantwoordelijkheden van de aandeelhouders. Mogelijk kan het voor 1 juli, maar spreekster wacht het advies daarover af. De verkoop is een volgende stap in het splitsingsdossier. De voorgenomen verkoop van Enduris is in gang gezet. Alles is erop gericht om het bedrijf per 1 juli afgesplitst te hebben. Overdragen om niet is inderdaad Paulianeus, en is geen optie, aangezien er dan vrijwel direct een liquiditeitsprobleem ontstaat en verkoop alsnog noodzakelijk is. De aandeelhouderscommissie zit er dicht bovenop en hopen op een vergelijkbare oplossing als voor DELTA Retail. Het overblijvende en verlieslatende bedrijf PZEM blijft met de kerncentrale zitten. Zolang de energiemarkt niet aantrekt, blijft het bij beperken van de verliezen. Enduris moet van dit verlieslatende bedrijf worden gesplitst, de betreffende passage in de brief wordt nagegaan. Voor de staten liggen nu alleen het inbrengen van wensen en bedenkingen rond de onderhavige deal voor. Het college heeft geen zicht op een eventueel investeringsplan van de koper. In het derde kwartaal wordt zichtbaar hoe PZEM ervoor staat, en hoe met Wholesale wordt omgegaan. Een totaaloplossing voor het geheel van DELTA NV is niet meer in beeld. Kopen is alleen mogelijk als het rijk bijspringt, en het destijds genoemde bedrag van 200 miljoen euro was alleen een borgstelling.

Mevrouw Van Unen (SP) vraagt of de gedeputeerde – eventueel vertrouwelijk - inzichtelijk kan maken waarom koop van Enduris door de aandeelhouders niet mogelijk is. Er komen nog vervolgstappen aan, waarbij dit belangrijke informatie is.

Mevrouw Schönknecht-Vermeulen (GS) geeft aan dat de diverse scenario's onderwerp van gesprek waren met het rijk. Deze bleken geen haalbare kaart te zijn, en een aandeelhouder moet dan ook stoppen daarover te spreken. In het voorstel over het netwerkbedrijf dat in april/mei zal voorliggen komt dit nader aan de orde. Op 1 juli moet de splitsing van het netwerkbedrijf gerealiseerd zijn. Er worden nog wel andere mogelijkheden bekeken, waar spreekster niet op kan vooruitlopen.

De heer Van 't Westeinde (GL) verwijst naar de presentatie van DELTA met diverse scenario's voor de ontwikkeling van energieprijzen. In twee van de vier gevallen zien die er redelijk uit, wat de liquiditeit positief beïnvloedt.

Mevrouw Schönknecht-Vermeulen (GS) vindt dit speculeren op een snel wijzigende markt, met het risico dat alsnog het bedrijf snel verkocht moet worden. Het moet in ieder geval geld opbrengen. Om niet verhangen is volstrekt onmogelijk.

Tweede termijn

Mevrouw Van Unen (SP) en de heer Veraart (D66) vragen naar de verdere procedure. Zij stellen behandeling in de statenvergadering op prijs.

De heer Van Hertum (PvdA) vraagt naar de verwachtingen rond de energieprijzen. De heer Bosch (PVV) verwijst naar de presentatie van DELTA NV.

De heer Verburg (CU) begrijpt dat de brief met wensen en bedenkingen beknopt kan zijn.

Mevrouw Schönknecht-Vermeulen (GS) geeft aan dat de door de heer Van Hertum (PvdA) gesignaleerde passage zal worden aangepast¹. Spreekster is niet gerust op de ontwikkeling van de energieprijzen.

De heer Bierens (VVD) vraagt naar de concrete conceptbrief met wensen en bedenkingen. Kan het college een brief voorbereiden?

Mevrouw Schönknecht-Vermeulen (GS) is bereid daarbij behulpzaam te zijn.

De voorzitter constateert dat er een brede behoefde is om het onderwerp te bespreken in de statenvergadering, en dat daarbij een conceptbrief van PS aan GS wordt voorgelegd.

5.2 Brief GS van 13 december 2016 over financieel plan 2017 DELTA NV en ondernemingsplan 2017 - 16020475

De voorzitter concludeert dat deze brief door de behandeling van het vorige punt voldoende is besproken.

6 Brief GS van 20 december 2016 met Begroting en jaarplan 2017 Zeeland Seaports NV/GDO rapportage 2016- 16021098

Mevrouw Kool-Blokland (CDA) is verheugd kennis te nemen van een klein positief resultaat. Veel van de randvoorwaarden voor 2017 die Zeeland Seaports (ZSP) signaleert liggen buiten het bedrijf. Dat maakt het bedrijf erg afhankelijk. Spreekster wil op de hoogte worden gehouden van de plannen rond havensamenwerking. Waarom blijft de omzetsijging achter? Wat betekent de invoering van de vennootschapsbelasting?

De heer Bierens (VVD) constateert dat met het nieuwe deelnemingenbeleid deze stukken zonder nadere toelichting ter kennisneming zijn aangeboden aan de Staten. Dit vindt spreker mager. Hij stelt het op prijs om van de deelnemingen ook de bevindingen van het college te vernemen. Inhoudelijk is hij positief over het kleine resultaat, maar dat is wel ver van het gewenste niveau van acht procent rendement uit de aandeelhouderstrategie. Hoe staat het met de versnelde afbouw van de garantstelling, want uit het stuk blijkt dat 2025 als streefdatum wordt gehanteerd. Hoe staan de andere GR-deelnemers hierin?

De heer Willemse (50PLUS) ziet in het jaarplan dat er geen uitgaven zijn voorzien van het Thermphos-terrein, terwijl hij weet dat er wel gegadigden zijn. Tevens mist hij nadere informatie over samenwerking met de haven van Gent in het plan.

De heer Faasse (ZL) deelt de zorgen van de VVD-fractie over de afbouw van de garantstelling. Op papier wordt daar pas in 2019 mee begonnen.

De heer Haaze (PVV) vindt het opvallend dat vijftien hectare van het voormalig Thermphos-terrein wordt ontwikkeld voor uitgifte, en tevens dat het corporate risicomanagement verder wordt ontwikkeld. Over dat risico wordt verder geen woord gerept.

De heer Verburg (CU) deelt de zorgen over het rendement. Heeft de dep zicht op de impact van de vennootschapsbelasting? WarmCo is een wezensvreemd element, die zich positiever lijkt te ontwikkelen. Kan de expertise van Smart Delta Resources hierbij betrokken worden?

¹ In de onderhavige brief staat op bladzij 3 de zin "Risico's op energie productie activiteiten worden behouden, terwijl gereguleerde onderdelen zullen moeten worden verkocht of in DELTA moeten achterblijven." Deze zin dient te worden gelezen als volgt: "Risico's op energie productie activiteiten worden behouden, terwijl gereguleerde onderdelen zullen moeten worden verkocht (DNWG) of in DELTA moeten achterblijven (Evides)"

Mevrouw Van Unen (SP) informeert naar de mening van het college omtrent het ontbreken van eventuele kosten rond het Thermphos-terrein in de cijfers van Zeeland Seaports.

Mevrouw Schönknecht-Vermeulen (GS) wijst erop dat met het nieuwe deelnemingenbeleid de financiële directeur van Zeeland Seaports niet bij de commissie aan tafel zit. Een havenbedrijf is zeer conjunctuurgevoelig, en spreekster is blij met het positieve resultaat. De gesprekken met Gent over samenwerking zijn van belang voor de verdere uitwerking van het masterplan, net als een aantal interne acties. Het bedrijfsklaar maken van een deel van het Thermphos-terrein betekent niet dat dit dan ook gelijk verhuurd is. De omzet in de uitgifte van erfpachtterreinen blijft achter door de lange looptijd van bestaande contracten. De invoering van vennootschapsbelasting loopt achter door de onderbezetting bij de Belastingdienst. Het is goed om in het Presidium te spreken over de wijze waarop stukken van deelnemingen worden besproken. Verantwoording wordt via de begroting en rekening aan PS gegeven. Aan het college is een analyse van de cijfers voorgelegd, en in de AvA is inmiddels ingestemd met de begroting.

De heer Bierens (VVD) constateert dat het college de bevindingen niet deelt.

Mevrouw Schönknecht-Vermeulen (GS) verwijst naar het vastgestelde deelnemingenbeleid.

De heer Bierens (VVD) betreurt het dat er geen zicht is op de reactie van het college, terwijl er ook een aandeelhouderstrategie rond deze en andere deelnemingen is.

Mevrouw Schönknecht-Vermeulen (GS) geeft aan dat de staten diverse mogelijkheden om het college op dit punt te bevragen, naast de vastgelegde verantwoordingsmomenten. De acht procent rendement geldt voor nieuwe business cases, en het duurt lang voordat het bedrijf daar als geheel op zit. Bovendien is de bijdrage voor de nieuwe Zeesluis Terneuzen in 2016 ten laste van de winst verrekend. De einddatum van de garantie was 2028, en is bijgesteld naar 2025. De hoogte van de garantie kan nog niet worden aangepast. Met het oog op de fusiebesprekingen met Gent zal het minder dan vier jaar duren voordat de looptijd en hoogte van de garantstelling wordt geëvalueerd. Die fusiebesprekingen zijn vertrouwelijke verkenningen en moeten leiden tot duidelijkheid in april 2017. De provincie heeft als aandeelhouder een aantal aandachtspunten meegegeven. De inzet van het Thermphos-terrein staat summier in het jaarplan; het DB wordt wel op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen. De risico's liggen niet bij Zeeland Seaports.

Mevrouw Van Unen (SP) vraagt hoe reëel de cijfers zijn, nu Zeeland Seaports het bedrijfsklaar maken van het Thermphos-terrein voor zich uitschuift? De heer Haaze (PVV) vult aan dat hier nog zoveel niet duidelijk is.

Mevrouw Schönknecht-Vermeulen (GS) stelt vast dat Zeeland Seaports staat voor fase 2 van de sanering, maar zover is het nog niet. ZSP kijkt inmiddels naar de mogelijkheden om te betalen vennootschapsbelasting zo laag mogelijk te houden. In het fusietraject met Gent komen zaken als WarmCo ook aan de orde. In het bestuur is de discussie over Thermphos niet gevoerd.

Tweede termijn

De heer Veraart (D66) vindt dat de aandeelhouderstrategie misschien herijkt moet worden met het oog op het lage rendement. Dat wijkt sterk af van andere havens zoals Amsterdam en Rotterdam, met hoge inkomsten uit belastingheffing. Voor de regionale structuurversterking en werkgelegenheid vindt spreker Zeeland Seaports wel een belangrijke partner, dat meer gezien kan worden als ontwikkelbedrijf. Dat mag dan ten koste van het rendement gaan.

De heer Bierens (VVD) ziet dit anders. Hoe staat de D66-fractie tegenover de garantstelling?

De heer Veraart (D66) staat achter de afbouw. Het bedrijf is niet conjunctuurgevoelig, in tegenstelling tot de bedrijven die er gevestigd zijn. Met het oog op de structuurversterkende rol kan zijn fractie instemmen met het lage rendement.

Mevrouw Schönknecht-Vermeulen (GS) wijst erop dat het vaststellen van een rendementseis in de aandeelhouderstrategie niet met terugwerkende kracht gerealiseerd kan worden. De aandeelhouderstrategie bevat ook werkgelegenheid als belangrijk onderdeel. Spreekster is trots op wat tot nu toe is gerealiseerd vanuit een achterstandspositie. Zeeland Seaports doet het goed!

De voorzitter concludeert dat er wat verwarring was over de wijze van behandelen van stukken van deelnemingen.

De heer De Bat (GS) geeft aan dat er een informeel bijpraatmoment van de deelneming moet zijn, naast de verantwoording via jaarrekening en begroting. Los daarvan kan er bij het toezenden van de stukken van deelnemingen een reactie van het college worden gevoegd.

De heer Bierens (VVD) vindt dit een goede suggestie. In het Presidium kan dit besproken worden in de context van de verhouding PS-GS.

7 Brief GS van 6 december 2016 met Jaarplan 2017 NV Westerscheldetunnel - 16019779

De heer Bierens (VVD) constateert met waardering dat deze deelneming succesvol is, ook qua ren-

dement. De stijging van de tunnelpassages leidt tot een miljoen euro aan extra opbrengsten. Wanneer de stervariant is gerealiseerd en met de huidige exploitatie kan op termijn toch mogelijk de tunnel eerder tolvrij worden gemaakt.

De heer Haaze (PVV) refereert aan een bezoek van zijn fractie aan het bedrijf. Wanneer er verkeershinder is, loopt de communicatie via verschillende kanalen. Welke kanalen worden er in 2017 bekeken om nog beter met de gebruiker te communiceren?

De heer Van der Maas (GS) geeft aan dat is afgesproken over vier jaar bij de herziening van de aandeelhoudersstrategie opnieuw te kijken naar de tarieven. Dan is ook beter zicht op het moment van tolvrij kunnen zijn. De tunneldirectie communiceert zoveel en zo vroeg mogelijk bij storingen: dat is heel goed op orde. Er zijn wel ideeën hoe het nog beter kan, spreker wacht verdere ontwikkelingen daarin af.

De voorzitter constateert dat deze brief voldoende is besproken.

8.1 Nieuwsflits Tafel van 15, september 2016 - 16016411

8.2 E-mail van 30 november 2016 met speciale Nieuwsbrief Tafel van 15

De heer Van Gent (VVD) stelt vast dat de Tafel van 15 het vijfde jaar ingaat, met mooie nieuwsbrieven en waardevolle adviezen. Het zijn echter vooral woorden, spreker mist concrete acties.

De heer Van der Maas (GS) antwoordt dat Provinciale Staten zo goed mogelijk worden meegenomen in het proces. Er moet zorgvuldig worden gemanoeuvreerd, en er begint wat te groeien. Binnenkort komt er een concreet plan van aanpak. Daarmee wordt een andere manier gecreëerd om anders te werken én los te laten. Het zou mooi zijn als dat in 2017 bereikt wordt.

De heer Van Gent (VVD) vraagt of het plan van aanpak beschikbaar komt voor Provinciale Staten.

De heer Van der Maas (GS) zegt dat toe.

De voorzitter constateert dat deze brief voldoende is besproken.

9 Brief GS van 29 november 2016 over Maak Verschil - 16019765

De voorzitter meldt een verzoek om een bijeenkomst over dit onderwerp, eventueel te houden op 3 februari.

De heer Verburg (CU) leest in het stuk dat regie en leiderschap ontbreken. Hoe gaat dat ingevuld worden?

De heer Bosch (PVV) sluit hierbij aan. Met sterke samenwerking en een kartrekker vanuit de provincie kan meer worden gerealiseerd!

De heer Van der Maas (GS) merkt op dat eerst de partijen elkaar eerst op de inhoud moeten vinden. Allen vinden dat het actieprogramma van de commissie-Balkenende de basis kan zijn, en daarmee zijn ook de voorwaarden aanwezig voor regie en leiderschap. Spreker is hoopvol over deze gezamenlijke Zeeuwse agenda en de rol van de overheden, maar het moet nu echt verder.

De heer Bosch (PVV) vraagt of de gedeputeerde een rol voor de provincie ziet.

De heer Verburg (CU) heeft de indruk de urgentie niet zo voelen. Wie voert de totaalregie; moet er niet iemand boven de partijen staan?

De heer Van der Maas (GS) wijst op het gebrek aan doorzettingsmacht: partijen moeten het met elkaar eens zijn. De vraag is of men dat de provincie gunt. Daarnaast wordt ook gezocht naar andere onderwerpen.

De voorzitter concludeert dat de commissie de bijeenkomst pas op het moment dat het plan van aanpak beschikbaar is wil plannen. De brief is hiermee voldoende besproken.

10.1 Brief commissaris van de Koning over veiligheid kerncentrale Doel - 16019179

10.2 Brief commissaris van de Koning van 16 januari 2017 over Kerncentrale Doel - 17000509

Mevrouw Van Unen (SP) geeft aan dat na het terugvragen van de brief er weer diverse zaken rond Doel zijn gebeurd. Er wordt vaker en met meer zorg door de burger over Doel gesproken en de publieke opinie verschuift. Spreekster krijgt niet de indruk dat de CvdK hierin meebeweegt.

De heer Van de Velde (SGP) heeft dit gevoel niet, zeker niet na de goede bijeenkomst van vorig jaar met alle partners.

De heer Van Gent (VVD) onderschrijft dit.

Mevrouw Kool-Blokland (CDA) heeft vorige vergadering gevraagd om informatie te delen met de commissie, omdat het onderwerp belangrijk genoeg is. De berichtgeving was vorig jaar zorgwekkend, en dat blijkt ook uit de brief van de minister. Kan de commissie bijgepraat worden over de veiligheidscultuur in België en de communicatie en informatievoorziening aan omwonenden en bestuurders.

De heer Van 't Westeinde (GL) geeft aan dat de CvdK steeds aandacht heeft gevraagd voor de veiligheid rondom Doel. Vraag is hoe het proces verder in elkaar zit. Klopt het dat de Belgische Raad van Staten heeft uitgesproken dat de Belgische overheid de aanliggende Nederlandse gemeenten en provincies om advies had moeten vragen?

De heer Van de Velde (SGP) heeft behoefte aan een objectief beeld. Het doel van de Staten en CvdK is voor beide de veiligheid van de inwoners van Zeeland, en niet het sluiten van de kerncentrales. Is het mogelijk de bijeenkomst van vorig jaar met dezelfde partijen en deskundigen te herhalen?

De heer Willemse (50PLUS) wijst erop dat er incident op incident is. Daarmee kan de veiligheid van de Zeeuwse burger in gevaar komen. Op de vraag van de heer Bosch (PVV) geeft spreker aan te twijfelen aan een capabel optreden van de Belgische autoriteiten, aangezien de incidenten blijven voortduren.

De heer Van de Velde (SGP) vervolgt met een vraag over de uitspraak van burgemeester Gelok. Kan de CvdK dit duiden?

De heer Polman (CvdK) geeft aan dat hij een beperkte formele rol én een maatschappelijke rol vanwege de vragen over veiligheid heeft. De provincie heeft geen rol in het toezicht op kerncentrales in Doel of Borssele. Het is juist dat daarover vragen in de nationale parlementen worden gesteld en ministers ter verantwoording worden geroepen. De FANC heeft gewezen op de veiligheidscultuur bij Doel, en daarop is ingegrepen. De problemen deden zich voor in het niet-nucleaire deel van de centrale. De communicatie naar burgers en instanties is geïntensiveerd en spreker heeft zelf vorig jaar een brede bijeenkomst georganiseerd. Het immers van belang om feiten open te delen. Spreker is bereid dit jaar weer zo'n bijeenkomst op te zetten. De Nederlandse Onderzoeksraad voor Veiligheid is op dit moment bezig met een onderzoek naar de mate waarin de veiligheidsdiensten voorbereid zijn wanneer er al dan niet nucleair incident is in het grensgebied. Worden de juiste instanties betrokken en wordt er geoefend? Dit aspect wil hij bij de te organiseren bijeenkomst meenemen. De vraag over de Belgische Raad van State rond de verlenging van de vergunning en de mer-plicht zal hij afzonderlijk beantwoorden. Burgemeester Gelok is in de Veiligheidsregio Zeeland portefeuillehouder 'nucleair' en heeft vanuit zijn wetenschap de bedoelde opmerking gemaakt. Minister Schultz heeft vanuit haar positie en informatie haar keuzes gemaakt.

Mevrouw Van Unen (SP) vraagt of bij de toegezegde bijeenkomst ook partijen die een ander geluid laten horen uitgenodigd kunnen worden.

De heer Polman (CvdK) geeft aan dat de zeer kritische toezichthouder FANC wordt uitgenodigd. De voorzitter concludeert dat de brieven voldoende zijn behandeld.

11 Brief commissaris van de Koning van 12 januari 2017 met jaarverslag 2016 - 17000544

De heer Van Gent (VVD) vindt de vorm van het jaarverslag mooi, maar niet feilloos. Hij herkent zich niet in de passage over de verbetering van de werkwijze, waar het gaat over contacten met de samenleving. Het gaat veel meer om de kaderstellende en controlerende rol van PS.

De heer Van de Velde (SGP) vraagt naar aanleiding van een bericht in de pers over een bijeenkomst met rechters, waarin deze zorgen uiten over het optreden van het openbaar ministerie en politie. Dit wordt gerelateerd aan de samenvoeging met West-Brabant. Kan dit worden toegelicht? Op deze bijeenkomst is gesproken over een interessant onderzoek over het verdwijnen van diensten in relatie tot criminaliteit. Kan de provincie bijdragen aan dit waardevolle onderzoek?

De heer Polman (CvdK) meldt dat de genoemde passages technisch worden hersteld. Deze wijze van publiceren bespaart geld. De passage over de veranderende werkwijze gaat over beeldvormende bijeenkomsten, waarbij ook andere instanties en personen uit de provincie worden betrokken. Tijdens de bijeenkomst van De Zeeuwse Meesters werd opgemerkt dat door de reorganisatie van de rechterlijke macht Zeeland niet meer voorop loopt. Het vraagt voortdurend aandacht om de Rechtbank te behouden. Spreker maakt zich zorgen over de nivellering van het niveau en de steeds verdergaande centralisatie en efficiencymaatregelen. Het is goed om dit te evalueren; het gaat immers ook om de legitimatie van de overheid voor de uitvoering van haar kerntaken. De UCR wil kijken naar de reorganisatie van de magistratuur in de 'randen' van Nederland. Binnenkort gaat spreker daarover in gesprek.

De voorzitter concludeert dat het jaarverslag voldoende is behandeld.

12 Statenvoorstel Protocol Accountants 2016-2020 - DIO-114

De voorzitter concludeert dat het voorstel voldoende is onderbouwd voor behandeling door Provinciale Staten. Het voorstel kan als hamerstuk worden geagendeerd.

13 Brief GS van 1 november 2016 over stand van zaken omtrent artikel 12-proces van de gemeente Vlissingen- 16015998

De heer Haaze (PVV) hoopt dat met dit art. 12 –traject de economische ontwikkeling van de gemeente niet op slot komt te zitten. Wat is de visie van het college hierop en welke acties worden er ondernomen?

De heer Van Gent (VVD) vraagt of het in de brief gemelde rapport is verschenen, en hoe het college hierop heeft geadviseerd.

De heer Verburg (CU) informeert naar de aanknopingspunten vanuit de Economische Agenda (EA) om als gemeente te blijven ontwikkelen.

De heer De Bat (GS) constateert dat de balans tussen enerzijds het aanpakken van de problemen en anderzijds de economische ontwikkeling er lastig is. De provincie zit er juist tussen om die balans in het oog te houden. Binnen de EA kan Vlissingen geen aparte positie krijgen. Het adviesrapport wordt komende week door de inspecteur aan de gemeenteraad toegelicht, en in maart volgt er een nader advies van het college. Er volgen nog vele stappen, waarbij de gedeputeerde het uitgangspunt heeft nuchter te wegen wat mogelijk is.

De voorzitter concludeert dat de brief voldoende is behandeld.

14.1 Brief ministerie BZK van 23 december 2016 over financieel toezicht: vorm en bevindingen 2017 - 16021404

14.2 Brief GS van 17 januari 2017 over financieel toezicht: vorm en bevindingen 2017 - 17000599

14.3 Brief (concept) PS aan BZK inzake reactie op financieel toezicht vorm en bevindingen 2017

De heer Bierens (VVD) is verrast door de opmerking in de brief van de minister over Thermphos en de provinciale belastingcapaciteit c.q. opcenten motorrijtuigenbelasting. Spreker krijgt de indruk dat het rijk zich wellicht onttrekt aan zijn verantwoordelijkheid. Het college gaat in zijn reactie hier ook op in, maar deze passage is voor meerderlei uitleg vatbaar. Hoe staat het college hierin?

De heer Bosch (PVV) verwijst naar een eerdere door de PVV-fractie ingediende motie op dit punt, die niet door de VVD is gesteund. De heer Van Gent (VVD) geeft aan dat zijn fractie het uitgangspunt deelt, maar een concrete keus voorgelegd wil zien.

De heer Van Stel (PvdA) vraagt naar de hoogte van de onbezette belastingcapaciteit in relatie met de overige provincies.

De heer Roeland (SGP) neemt aan dat het college ook andere wegen wil bewandelen om te laten zien dat de financiële gevolgen van Thermphos de provincie overstijgt, ondanks de teleurstellende houding tot nu toe. De minister vraagt aandacht voor de invoering van het assetmanagement voor wegenonderhoud. Geeft het college hieraan gevolg?

De heer De Bat (GS) geeft aan dat er een nieuwe versie van de brief van het college komt, waarin een onduidelijkheid wordt gecorrigeerd. Het college is van mening dat de vrije belastingcapaciteit niet moet worden gebruikt om de kosten van Thermphos te dekken. Hij zoekt naar wegen om het rijk van zijn verantwoordelijkheid te overtuigen.

De heer Roeland (SGP) vindt de brief in dit geval niet sporen met de intentie van het college.

De heer Veraart (D66) las de passage in de brief van BZK in het licht van juist niet gebruiken van de capaciteit. De heer Bierens (VVD) pleit voor helderheid in de antwoordbrief van het college.

De heer De Bat (GS) constateert dat de brief van het college afstand neemt van de suggestie de vrije belastingruimte te gebruiken en zegt toe de brief aan te passen zodat dit nog duidelijker is. Het assetmanagement wordt in 2017 ingevoerd; bij de voorjaarsnota c.q. bij de begroting kunnen de uitkomsten worden meegenomen.

De voorzitter concludeert dat de conceptbrief van PS aan BZK in de staten wordt geagendeerd.

15.1 Verslag (concept) van vergadering van 2 december 2016

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

15.2 Verslag (concept) van vergadering van 23 december 2016 over Thermphos (openbaar deel)

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

15.3 Verslag (concept) van vergadering van 9 januari 2017 over Thermphos (openbaar deel)

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

16 Toezeggingenlijst

16.1 Brief GS van 6 december 2016 met afdoening toezegging 41 en 42 inzake Strategisch Masterplan Zeeland Seaports - 16019777

16.2 Brief GS van 20 december 2016 over provinciale rol bij aanpak ondermijning - 16021076

De voorzitter concludeert dat de PS-toezeggingen nr's 41 en 42 en commissietoezegging nr. 20 afgehandeld zijn.

17 Volgende vergadering: vrijdag 24 februari 2017, 9.00 uur

De voorzitter concludeert dat de commissie kennis neemt van de ter kennisneming geagendeerde stukken.

18 Informatie-uitwisseling over Thermphos

De heer De Bat (GS) deelt een aantal ontwikkelingen. De heer Braakman is benoemd als bestuurder van VCB, met het doel het opstellen van plan van aanpak te realiseren. Daarnaast is de daarvoor ontstane vacature in de RvC ingevuld met de benoeming van de heer Willems, met een vergelijkbaar profiel. Met Zeeland Seaports is gesproken over de commissariaten. Tegelijk met het plan van aanpak is het de bedoeling dit te veranderen. Er worden profielen geschreven en personen gezocht. Er moet wel een oplossing komen voor een voldoende informatievoorziening naar de provincie, wanneer dit wijzigt.

Met Zeeland Seaports is gesproken over de mogelijkheid de opbrengst van de grond in te zetten voor de sanering. Verder zijn gisteren vragen gesteld door Europarlementariër Van Nistelrooij over de sanering van Thermphos in relatie tot de uitspraak van de rechter. Het rijk wordt vanaf nu inhoudelijk betrokken bij het plan van aanpak, zonder dat het rijk gebonden is aan de uitkomst. Een belangrijke eis is dat de grondeigenaar betrokken is, en daarmee neemt de druk op Zeeland Seaports toe. Spreker geeft aan dat de provincie zorgt voor voldoende deskundigheid van diverse aard om het plan van aanpak te kunnen beoordelen. Spreker doet het aanbod om aansluitend aan de volgende vergadering van deze commissie het Thermphos-terrein te bezoeken. De verwerking van fosforslib is nu zo'n dertig ton per week. Op de vraag van de heer Van de Velde (SGP) geeft spreker aan vertrouwen te hebben dat het plan van aanpak op tijd komt. Zodra hij twijfelt grijpt hij in.

De voorzitter concludeert dat de commissie instemt met het bezoek aan het Thermphos-terrein.

19 Sluiting

De voorzitter sluit om 13.15 uur de vergadering.